

Актуальне інтерв'ю

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ РЕКТОРА ФРАНКОВОГО ВИШУ

28 серпня 2018 року в 20 ауд. головного корпусу університету відбулася зустріч ректора професора Надії Скотної з регіональними мас-медіа.

- Надіє Володимирівно, розкажіть про ситуацію із цьогорічною вступною кампанією.

- Цьогорічна вступна кампанія пройшла в умовах складних. Суспільство переживає не простий період, але це період очищення, який дає нам надію на майбутнє як незалежної держави. І наш університет в цьому контексті спрямований на те, щоб готувати для України свідомих

українських вчителів, готових оновити українську школу. І реформи в освіті, і в шкільництві йдуть повним ходом. В Україні існує рейтинг прохідного бала (мушу сказати, що до нас цьогоріч прийшли випускники з достатньо високими прохідними балами).

Всього ми отримали 5 тисяч заяв. З них 3 тисячі були в електронній формі. Але подавалися заяви і особисто.

Загальний конкурс на місяць державного замовлення на бакалаврат сягнув 5,96 осіб, тобто майже 6 чоловік на місце. А на заочній формі – 4,54. На місяць в магістратурі на денну форму – 2,34 особи, а на заочну – 7,84 особи на одне місце. Це стосується місць державного замовлення. Ми заповнили повністю ліцензований обсяг на освітньому рівні магістра на 6 спеціальностях (історія, соціальна робота, інформатика, англійська мова і література, фізична культура, математика). Всього на бакалаврат ми зарахували 489 осіб (263 – на місяць державного за-

мовлення і 226 – на місяць, що фінансуються за рахунок фізичних або юридичних осіб). На заочну форму бакалаврату зараховано 301 особу (73 – на місяць державного замовлення і 228 – на місяць, що фінансуються за рахунок фізичних або юридичних осіб). На магістратуру ми зарахували 560 осіб (341 – на місяць державного замовлення, а 219 – на місяць, що фінансуються за рахунок фізичних або юридичних осіб). На заочну форму магістратури ми зарахували 459 осіб (101 – на місяць державного замовлення і 358 – на місяць, що фінансуються за рахунок фізичних або юридичних осіб).

Крім того, ми цього року також мали державне замовлення в аспірантуру (12 аспірантів на денну форму навчання і 2 аспіранти на заочну форму навчання) і докторантуру (2 докторанти).

Незважаючи на демографічну кризу, можна сказати, що ми цього року зарахували студентів стільки ж, скільки і минулого. Хоч очікування в нас були тривожні. Тобто, маємо на сьогодні баланс.

- Останнім часом МОН України публікує рейтинги закладів вищої освіти. Яку нішу займає Франківський університет серед інших?

- Наш університет останніми роками просувається вперед. Є такий рейтинг «Топ-200 Україна» кращих навчальних закладів України і на сьогодні ми в ньому посідаємо 160 місце, а минулого року – 163. Маленькими кроками рухаємося вперед. І якщо говорити про консолідований рейтинг вищих педагогічних закладів України, то посідаємо в ньому 6 місце. Серед 237 вищих навчальних закладів України посіли 106 місце.

Щодо наукових досягнень, то за рейтингом «Scopus» (науково-метрична база, яка індексує публікації світового рівня) ми посіли 60 місце. Це беруться показники виключно наукової роботи.

Також проводиться всеукраїнський аналіз вступної кампанії у різних аспектах «Бал ЗНО на контракт», наприклад, середній бал вступників у містах, які мають понад 50 тис. населення. Тут місто Дрогобич вийшло на перше місце.

Початок. Продовження на 3-ій сторінці

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПЕДАГОГІКА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО: ВІД ТРАДИЦІЙ ДО ІННОВАЦІЙ»

17 – 18 вересня 2018 р. на базі нашого університету проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Педагогіка Василя Сухомлинського: від традицій до інновацій», приурочену до 100-річчя від дня народження педагога (за рішенням 39-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО ця дата включена до Календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО і святкується впродовж усього року в багатьох країнах світу, зокрема і в Україні).

Співorganізаторами конференції є відділ освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ГО «Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського», фаховий науковий осередок якої – Дрогобицький регіональний центр ГО «Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського» – створено при кафе-

дрі загальної педагогіки та дошкільної освіти (голова – завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти професор Марія Чепіль).

У роботі Форуму взяла участь понад сто учасників, які представили провідні наукові осередки університетів України. Серед учасників конференції – дочка Василя Олександровича – Ольга Сухомлинська, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, головний науковий співробітник відділу історії освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського, співголова Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського.

Початок. Продовження на 3-ій сторінці

ВІТАЄМО ІЗ ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ:**Ярослава Михайловича КОМАРНИЦЬКОГО,***кандидата історичних наук, доцента;***Корнелія Кіндратовича СЯТЕЦЬКОГО,***завідувача кафедри народних музичних інструментів та вокалу, Заслуженого працівника освіти України, відмінника освіти України, професора;***Юрія Львовича КИШАКЕВИЧА,***проректора з науково-педагогічної роботи (1980 – 2015), професора;***Петра Івановича ТУРЯНСЬКОГО,***Заслуженого працівника культури України, відмінника освіти України, доцента;***Петра Васильовича ГУШОВАТОГО,***Заслуженого працівника культури України, професора;***Ігоря Степановича ВІРТА,***доктора фізико-математичних наук, професора.*

Нехай невичерпна енергія, оптимізм і надалі будуть Вашими постійними супутниками в житті, а доля подарує багато світлих літ у мирі та добробуті.

Нехай Вашими невтомними діяннями квітне й багатіє українська держава на гідний спадок для майбутніх поколінь, а Божа благодать завжди буде з Вами.

Щиро бажаємо Вам родинного тепла і затишку, достатку, найповнішої реалізації нових задумів, довгих років плідної праці і служіння людям.

Нехай радість, щастя й добро завжди будуть із Вами, Вашими рідними і близькими! Бажаємо Вам святкового настрою, доброго здоров'я, довгих років життя та благополуччя.

СОНЦЕЛІТНЯ ЮВІЛЯРКА

*В житті короткому, як сон – зроби найголовніше –
Знайди себе, свій ритм, свій тон, свою мету найвищу!*

*Немає вибору. Життя не дасть нам озирнутись.
Сто варіантів майбуття, і мить одна – відбутись...*

Л. Скурда

Свій перший поважний ювілей у серпні святкувала голова конференції трудового колективу філологічного факультету, завідувач кафедри світової літератури та славістики, доктор філологічних наук, професор

Леся-Рома Степанівна КРАВЧЕНКО.

Ювілярка працює в нашому університеті з вересня 1981 року після закінчення з відзнакою Київського державного університету імені Тараса Шевченка (факультет романо-германської філології). У 2000 році вона очолила кафедру світової літератури (сьогодні – кафедра світової літератури та славістики). Енергійна, завзята, залюблена у раз і назавжди обрану справу, Леся Степанівна є її незмінним лідером і сьогодні.

Сфера наукових зацікавлень професора Лесі Кравченко надзвичайно цікава й різнопланова, це германістика та компаративістика, зокрема австрійська література XIX ст., сучасна німецька література, актуальні питання української класичної та новітньої літератури.

Леся Степанівна давно закохана в творчість Р.М. Рільке. Бездоганно володіючи німецькою мовою, вона майстерно перекладає його поезії українською. 2011 року захистила докторську дисертацію на тему «Парадигма художньої модальності та її рецептивні аспекти (на прикладі лірики Р.М. Рільке)». Вона є автором понад 65 наукових та навчально-методичних праць. Під її науковим керівництвом четверо аспірантів захистили кандидатські дисертації.

Ви відбулися, дорога ювілярко!

З нагоди Вашого сонцелітного ювілею сердечно вітаємо Вас, вельмишановна Лесю Степанівно, і зичимо Вам усіх земних щедрот, а серед них, передусім, миру Вам, Вашій родині й Україні, міцного здоров'я – найголовнішої умови досягнення бажаних успіхів у житті та зокрема у царині професійної діяльності.

Нехай тепло та родинний затишок надійно захищають Вас від життєвих негараздів, а в майбутньому на Вас чекає багато наповнених корисними справами і земними радощами років!

*Колектив філологічного факультету***ВІТАЄМО ІЗ ЮВІЛЕЄМ!**

Оксана Іванівна ГЕВКО – відомий педагог та знана сучасна дослідниця у царині загальної та дошкільної педагогіки.

Цьогорічна осінь подарувала нам приємну нагоду пошанувати життєвий та науково-творчий потенціал кандидата педагогічних наук, доцента кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти.

Шановна Оксано Іванівно, прийміть найщиріші вітання з Днем народження! Колектив кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти щиро вітає Вас із золотим ювілеєм і зичить Вам таких життєвих коштовностей: золотого здоров'я, золотих відносин і розуміння в сім'ї та золотої кар'єри.

Нехай здійсняться усі заповітні мрії, а будь-які повороти долі завжди відкривають лише нові обрії майбутніх перспектив.

Нехай творча наснага, успіх та оптимізм крокують поруч із Вами з року в рік, а невичерпна життєва енергія сприяє здійсненню всіх планів та задумів – як професійних, так і особистих.

Божого Вам благословення на повсякчас, на многії і благії літа!

Колектив кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Актуальне інтерв'ю

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ РЕКТОРА ФРАНКОВОГО ВИШУ

Продовження. Початок на 1-ій сторінці

- Які наукові проекти впроваджуються на сьогодні в університеті?

- Ми маємо такий проект, який дозволяє в нашому університеті пройти міжнародну сертифікацію на знання англійської мови – «В-2», адже підписали угоду з Центром тестування, що тепер працює у нас в Дрогобичі.

Наш біолого-природничий факультет завершив досить вартісний проект із Жешівським університетом на 1,5 млн. гривень.

Багаторічним був проект «Музика Галичини», до якого долучився інститут музичного мистецтва.

Співпрацюємо з Католицьким університетом в Любліні, Люблінським університетом Марії Кюрі-Склодовської. І це не просто партнерство. Адже є проекти подвійного дипломування, зокрема з Полонійною академією в Ченстохові. Обмінюємося студентами за програмою «Еразмус+». Є п'ятирічне партнерство з неприбутковою організацією «Орадея» (Румунія), яка вкладає дуже великі кошти на підтримку цього проекту і надає нашим студентам можливість навчатися за обміном за узгодженими програмами. Наші студенти їдуть на навчання до Університету прикладних наук VIVES (м. Кортрійк, Бельгія) на кілька тижнів, на місяць, на два. І коли там відвідуєш цих студентів, то вони почувають себе впевнено, їм легко вчитися. Це теж дуже приємно. Хоч такі поїздки не масові, але кожного року в нас 3 – 5 студентів і, відповідно, кілька викладачів їздять на стажування на міжнародні тижні науки до Бельгії.

Цьогоріч в університеті виконуються 5 наукових проектів загальною сумою 2 млн. 300 тис. грн., які фінансуються з різних джерел (державного бюджету, Фонду фундаментальних досліджень, один навіть фінансує Китайська народна республіка). Співпрацюємо з японцями, китайцями, маємо підписаний договір на проект з Уханьським університетом (Китай), який вони і фінансують. Крім того, ми вже подали 8 проектів на різні конкурси (3 проекти для фінансування з державного бюджету України на 1 млн. 80 тис. грн.; 3 проекти для молодих докторів наук, які курують доктори історичних наук Василь Ільницький та Віталій Тельвак, доктор педагогічних наук Олена Невмержицька; 2 проекти для конкурсу молодих учених). Тобто університет в цьому плані працює дуже потужно.

Ми думаємо про технології. У нас за цей навчальний рік створено спільний українсько-азербайджанський Міжнародний науково-освітній центр нанобіотехнологій і функціональних наносистем. Нанотехнології – це найновіше, що може

бути в сучасному світі і в нас є надзвичайно творчі молоді потенційні вчені, які на цьому поприщі вносять досить великий вклад в науку. Професор Ровшан Халілов (Інститут радіаційних проблем НАН Азербайджану (Азербайджанська Республіка), який очолює цей Центр, приїхав до нас і говорить відверто: «Мене часто запитують, чому Дрогобич? Чому відкрили такий центр в Дрогобичі. А я пояснюю – бачу мотивованих людей і розумію, що тут можна робити цікаві проекти».

- Розкажіть про міжнародну співпрацю університету.

- Ми маємо 44 міжнародних угоди. Найбільша кількість партнерів у нас це, безперечно, в Польщі. Ще з 70-х років складала цікава співпраця з Жешівським університетом, але тоді ще ми були інститутом, а Жешів мав Вищу школу педагогічну. Ця співпраця проходить крізь нашу історію і вона є міцною. Часто університет відвідують закордонні студенти, посол Польщі. Як уже згадувалось, є тривала співпраця з бельгійськими, румунськими, китайськими, азербайджанськими партнерами.

- Чим ще «живе» університет, ким пишається?

- Та не тільки наукою «живе» університет. Ми маємо багато спортивних досягнень: студенти стали переможцями Міжнародних кубків. Наприклад: Андрій Лагуш – абсолютний чемпіон України серед дорослих, Олег Павляк – срібний призер чемпіонату України з кікбоксингу, Юлія Пилип'як – акробатка, яка стала абсолютною чемпіонкою Європи зі спортивної акробатики, Андрій Феґецин – чемпіон світу з традиційного ушу (кунг-фу).

Є високі відзнаки в музичних конкурсах. 8 студентів за минулий навчальний рік стали переможцями на Всеукраїнській олімпіаді з наукових студентських робіт, 10 студентів – переможці олімпіади з різних напрямків.

Ми мотивовані, щоб Дрогобич був університетським містом. Нещодавно долучили до нашого колективу онука Івана Франка Роланда, вручивши йому звання почесного доктора Дрогобицького педуніверситету. Це ще раз зобов'язує нас нести відповідальність, за те, що носимо ім'я Івана Франка. Необхідно зазначити, що Роланд Франко давній друг нашого університету, адже постійно бере участь у роботі «Країни Франкіани», долучається до спільних постановок п'єс, зустрічається із колективом.

На завершення прес-конференції ректор професор Надія Скотна подякувала журналістам та висловила побажання продовжувати співпрацю в майбутньому для висвітлення подій університетського життя.

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ПЕДАГОГІКА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО: ВІД ТРАДИЦІЙ ДО ІННОВАЦІЙ»

Продовження. Початок на 1-ій сторінці

З вітальним словом до учасників конференції звернулася ректор професор Надія Скотна. На пленарному засіданні виголошено доповіді: «Василь Сухомлинський в контексті європейської педагогічної думки» (професор Ольга Сухомлинська); «Учитель – «композитор музики дитинства»: В. Сухомлинський і сучасність» (професор Марія Чепіль); «Нова українська школа: виклики для професійного розвитку педагогічних працівників» (завідувач міського методкабінету відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради Галина Марчук); «Цінність дитинства у педагогічній спадщині Василя Сухомлинського» (професор Олена Квас); «Українська пісня як засіб виховання дітей дошкільного віку» (доцент Маріупольського державного університету Лілія Макаренко); «Проблема емоційних засад процесу соціалізації особистості у педагогічній спадщині Василя Сухомлинського» (професор Тетяна Логвиненко); «Ідеї педагогічної спадщини Василя Сухомлинського у здійсненні екологічного виховання учнів початкової школи» (завідувач кафедри педагогіки та методики початкової освіти доцент Лілія Стахів). Наукові дискусії відбувалися у шести секціях.

Учасники конференції мали змогу поспілкуватися з Ольгою Сухомлинською, обмінятися думками щодо популяризації ідей і творчості Василя Сухомлинського, підтримки дитини і дитинства, сприяння розвитку освіти і науки в Україні, озна-

йомитися з науковим доробком педагогів нашого університету, з виставкою книг та виробів декоративно-ужиткового мистецтва, побувати у Державному історико-культурному заповіднику «Нагуевичі», в актовому залі якого виголошено доповідь «Педагогічний феномен Василя Сухомлинського: світовий, український, особистісний виміри» (професор Тетяна Пантюк).

Різноманітність цих форм забезпечила динамічність, інтерактивність, зацікавлення ними різних категорій учасників конференції.

Марія ЧЕПІЛЬ,
професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

«ТРИДЦЯТЬ РОКІВ, ЯК ПО ТОЙ БІК ХМАР»

3 вересня 2018 року виповнилося 30 років від дня смерті ректора Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка. Своїми спогадами про професора, знаного педагога, наставника, керівника діляться колеги.

СЛОВО ПРО ВАСИЛЯ НАДІМ'ЯНОВА

Час неблаганний у своєму поступі, але пам'ять протистоїть йому і зберігає миттєвості життя з фотографічною точністю. Зберігає постаті людей, що не залишили нас байдужими, справили на нас враження, вплинули на наші долі. Серед таких постатей у моїх спогадах професор Василь Федорович Надім'янов, ректор ДДП ім. І. Франка. Під його керівництвом ми прибули на роботу за державним розподілом, закінчивши навчання на філософському факультеті КДУ ім. Шевченка (так це було в 1978 р.).

Харизма його особистості зачарувала нас з першого погляду. Він поєднував у собі силу, рішучість і, водночас, уважність та чуйність. Вирізнявся чоловічою вродою та прекрасним почуттям гумору. Був дуже спостережливим і, здається, знав усе про кожного працівника інституту. Його поважали і любили: поважали як вмілого керівника і любили як високодостоїнну мудру людину. Його авторитет в колективі складався з блискучих організаторських якостей (система управління інститутом була предметом його наукових пошуків та практичних дій); високого професіоналізму викладача історії; комунікативних умінь; глибокого знання життя (перипетії дитинства та юності, обпалених колективізацією та війною), базальної доброти.

Зізнаюся, він нагадував мені мого батька. Вони були ровесниками, людьми одного крою, і навіть робота на залізниці в молоді роки їх поєднувала. А найбільша подібність була у погляді очей: пронизливому, всеохоплюючому.

Зацитую В.Г. Скотного: «Коли я став ректором, мені було легко працювати, бо треба було лише підтримувати ініціативу і не заважати людям робити свою справу. Коли ж мені доводилось бувати в якихось складних ситуаціях, я завжди уявляв собі, як би міг себе повести в подібних випадках Василь Федорович» (Скотний В. Смілива, чесна і справедлива людина / В. Скотний // Спогади про Василя Надім'янова. – Дрогобич: КОЛЮ, 2003. – С. 6.). Підписуюся під цими словами.

Пам'ять про Василя Федоровича живе сьогодні в згуртованості нашого колективу, його принциповості, працелюбстві.

Забути його неможливо.

Надія СКОТНА,
професор, ректор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Як могли ви, Учителю, вмерти, коли
Мені й так до нестями прикро?

Я ж вам вірив, як Богу.

Мені ви були

За Отця, і Духа, і... приклад.

Борис Олійник

Живе музикант у акордах,

Які на концерті зіграв,

Спортсмен видатний у рекордах,

Хірург – в тих, кого врятував,

Художник живе у картинах,

Живе астроном у зірках...

А вчитель, він, мабуть, єдиний –

У наших серцях і думках.

Лілія ВЕРХОЛЯК

«ТРИДЦЯТЬ РОКІВ, ЯК ПО ТОЙ БІК ХМАР»

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ БЕЗ РЕКТОРА ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ НАДІМ'ЯНОВА

28 років свого життя Василь Надім'янов віддав справі підготовки майбутніх учителів у Дрогобицькому державному педагогічному інституті імені Івана Франка, з них – 17 років на посаді ректора.

Зринає у пам'яті його портрет: пишна шевелюра чорного волосся, з красивим обличчям, яке випромінювало якусь чарівність і добродушність. Василь Федорович проникливо оцінював людські та ділові якості працівників інституту. Вісім років я працював під його керівництвом на посаді проректора з навчально-виховної роботи. Згадується рекомендація проф. В. Надім'янова: «Якщо людина сама хоче бути керівником відділу чи підрозділу, то краще її не призначати».

Неможливо у короткій статті описати те, що увійшло в історію нашого навчального закладу як «епоха ректора Василя Надім'янова». Більш повно період ректорства Василя Федоровича Надім'янова розкрито у виданнях:

- Спогади про Василя Надім'янова. – Дрогобич. – Коло. – 2003.
- Дрогобицький державний педагогічний університет. – Жовква. – Місіонер – 2001.

Теплі відгуки про багатогранну діяльність ректора Василя Надім'янова читач знайде у виданнях:

- Університет у підгір'ї Карпат. Дрогобич. – Ред.-вид.відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – 2005.

- В.С. Блашків, П.В. Гушоватий. Степан Стельмашук – хоровий диригент, композитор, фольклорист, педагог. – Дрогобич. – Поезія. – 2014. та інших збірниках спогадів викладачів університету.

Зупинимося на одному аспекті діяльності ректора проф. Василя Надім'янова, а саме підвищенню якості підготовки майбутніх учителів.

Василь Федорович прекрасно усвідомлював роль учителя у суспільстві, і, працюючи на посадах проректора з навчально-виховної роботи, а потім і ректора, багато уваги приділяв підвищенню якості підготовки педагогічних кадрів. Він особисто, згодом з допомогою викладачів формував такі документи як положення, методичні рекомендації, комплексні цільові програми, які деталізували роботу працівників щодо виконання нормативних освітніх актів. На основі цих документів і була створена комплексна система управління якістю підготовки майбутніх учителів. Матеріали цієї системи вийшли у Києві трьо-

ма томами загальним обсягом 30 друкованих аркушів.

Ректор проф. В. Надім'янов був одним з ініціаторів створення комплексної системи управління якістю навчально-виховного процесу у середній школі. До авторського колективу системи увійшли викладачі педінституту, кращі директори шкіл, працівники відділів освіти, Львівського обласного інституту удосконалення учителів. Останній 1982 року видав ці матеріали окремою книгою обсягом 20 друкованих аркушів.

Обидві системи були обговорені на багатьох науково-методичних конференціях і позитивно оцінені освітянами. Матеріали систем, якщо відкинути тогочасне ідеологічне нашарування, можна використовувати і сьогодні.

Щоб керівний склад педінституту краще знав потреби сільської школи і міг налагодити реальну спільну роботу педінституту і загальноосвітніх закладів, ректор разом із проректорами, деканами і завідувачами кафедр відвідав три кращі школи у Буському, Пустомитівському, Радохівському районах Львівщини.

Питання підвищення якості підготовки педагогічних кадрів обговорювались на засіданнях як об'єднання «Освіта», створеного з науково-педагогічних працівників вищих шкіл Львівщини, так і ділового клубу «Пошук» освітян Дрогобиччини. І «Освіта» та «Пошук» були створені з ініціативи ректора професора Василя Надім'янова.

Ідеї Василя Федоровича про спільну працю педінституту із загальноосвітніми закладами та закладами професійно-технічної освіти з метою підвищення якості підготовки педагогічних кадрів успішно реалізуються і тепер колективом Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Юрій КИШАКЕВИЧ,
професор, проректор з науково-педагогічної роботи (1980 – 2015)

А ТОДІ НЕ ВІРИЛОСЬ...

Неначе важкий сон, спливає в голові година і день кончини професора ректора Василя Федоровича Надім'янова.

Стояв осінній сонячний день 3-го вересня 1988 року. Була післяобідня пора суботи, кінець робочого тижня.

Після перших триденних занять початку нового навчального року студенти гамірно звільняли навчальні аудиторії тоді ще інституту. Викладачі та інші працівники також уже покидали стіни вишу, бо ж за тодішнього робочого тижня субота вважалася скороченим трудовим днем – працювали до 15⁰⁰ години.

Додоמו йду і я. Та тільки переступила домашній поріг, ще не встигла передягнувшись, як роздався дуже небажаний телефонний дзвінок, з якого почувся схвильований голос завідувачої навчальним консультпунктом Валентини Шеремети, яка, завершуючи свою роботу, ще затримувалася у відділі заочної освіти. Притишено-сумним голосом повідомляла (о чорна хвилина!), що помер Василь Федорович. Від такої несподіваної звістки ніби світ потемнів, усередині все похололо.

Це сумне повідомлення відразу ж повертає мене знову в інститутські стіни. Поспішаю, а в голові гнітюче стукає, думки випереджують одна одну. Подумки розраджую себе: «Не вірю... Не може такого бути... Можливо, хтось пожартував, а може, це чи-

ясь зла вигадка?.. («доброзичливців» Ректорові не бракувало)». А далі розмірковую, що така страшна звістка – не до жартів, навіть ворогові такого лиха-горя не побажаєш.

Входжу поспіхом в правий коридор першого поверху в головному корпусі і бачу біля вікна, що навпроти відділу заочної освіти, Катерину Іванівну – дружину Василя Федоровича. Стояла самотня, змаліла, обіпершись ліктями на біле підвіконня, закривши долонями рук обличчя. І ледь помітно здригалась від ридання спина Катерини Іванівни. Це підтверджувало її глибокий стан розпачу. Здавалось, що навіть не чула мого співчутливого звертання до неї – тому я тихенько відійшла не турбуючи її повторною спробою заговорити. До краю засмучена, Вона занурилася у печаль-скорботу, збагнувши до кінця жах відходу любимого Чоловіка за межу земного життя.

Бачене означало, що мою невіру в утрату непересічної Людини тепер уже розвіяно: така сталося непоправне. Жорстока смерть вибрала з кола живих Того, Хто сповнений величезної жаги до життя, осиротив найрідніших, не обтяживши їх доглядом за собою і навіть не попрощавшись з ними, покинув колектив інституту, не змігши реалізувати ще багатьох цікавих і дуже потрібних задумів у царині освіти.

Початок. Продовження на 6-ій сторінці

«ТРИДЦЯТЬ РОКІВ, ЯК ПО ТОЙ БІК ХМАР»

А ТОДІ НЕ ВІРИЛОСЬ...

Продовження. Початок на 5-ій сторінці

Хтось із зустрічаючих у коридорі сказав, що тіло тепер уже покійного Ректора лежить у першій кімнаті відділу кадрів, що знаходиться на першому поверсі, біля відділу заочної освіти.

Припускаю, що, спускаючись з другого поверху вниз сходами, Василь Федорович відчув знемогу рухатися далі і завернув у найближче приміщення – відділ кадрів. Присутня там Валентина Отрошенко, старший інспектор відділу кадрів, викликала карету швидкої допомоги. На превеликий жаль, лікарі, мабуть, десь рятували інше людське життя або, може (не хотілось би вірити, а втім...), просто не поспішали – і не прибули вчасно. Їх випередила невмолима смерть – Василь Федорович відійшов у Вічність. Відійшов раптово, непередбачувано у стінах інституту, якому віддав 15 років сумлінного, відповідального ректорування. Відійшов назавжди Учитель учителів, залишив-

ши в історії вищого навчального закладу зримий, вагомий слід успішного керівництва. Не стало принципового, вимогливого і справедливого Ректора, який своїм спостережливим оком охоплював, а потім детально аналізував рівень стану справ у кожному підрозділі – від кафедри до ректорату, стимулюючи цим поліпшення якості підготовки учительських кадрів. Це закономірно, неодноразово забезпечувало Дрогобицькому державному педагогічному інституту імені Івана Франка серед інших таких же закладів здобування переможних горизонтів, які послужили міцним підмурівком в управлінській діяльності наступному головному організаторові освіти й науки – світлій пам'яті професору Валерієві Скотному.

Як і 30 років тому, сумую і висловлюю щирі співчуття родині Покійного в непоправному горі, яке потрясло всіх, хто мав щастя працювати і спілкуватися з дорогим Василем Федоровичем.

Іванна УЗДИГАН,
доцент, проректор з науково-педагогічної роботи (1983 – 2015)

ЛЮДИНА З ВЕЛИКОЇ БУКВИ

Минає 30 років як відійшов у вічність Василь Федорович Надім'янов.

Василь Федорович за фахом історик, але він прекрасно володів навиками психологічного підходу до тої чи іншої особи. Працюючи з ним, можна було багато чого навчитися, наслідуючи його стиль роботи і, основне, – переймати його вміння робити людям добро. Він навчав деканів, проректорів, що служити людям, робити їм добро – це велика, важлива, благородна і потрібна справа.

Василь Федорович відіграв визначну роль у моєму становленні. В 1982 році після закінчення загально-технічного факультету Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка за розподілом я був направлений на роботу у Перемишлянський район Львівської області. Але Василь Федорович та Михайло Семенович Савчин вирішили мене, як активіста громадської роботи інституту, залишити на роботі у Дрогобицькому державному педагогічному інституті імені Івана Франка. Пізніше студенти обирали мене на дві каденції головою профкому студентів.

Під його керівництвом в інституті панувала атмосфера творчого пошуку. Велику увагу, як ректор, він приділяв питанню підвищення кваліфікації викладачів, розвитку науки у Франковому виші та підвищенню педагогічної майстерності і впровадженню нових методів навчання. Велика увага зверталася на міжпредметні зв'язки та останні досягнення в тій чи іншій галузі наукового дослідження.

Про Василя Федоровича Надім'янова можна згадувати багато позитивного: прекрасний педагог, талановитий вчений, добрий наставник і вихователь студентської молоді, активний громадський діяч. Він був людиною щедрої душі, чуйного серця, виняткової працьовитості, людяності та простоти. Усі, хто добре знав Василя Федоровича і працював з ним, підкреслюють, що він був людиною з великої букви.

Ректор В.Ф. Надім'янов зміцнював зв'язки зі школою, розвивав педагогічну науку. Він любив студентів, бо сам колись був молодим і завзятим, трохи іронічним і завжди об'єктивним. Він був справжнім Майстром педагогічної справи. Важко уявити, що його вже нема на землі.

Добра пам'ять про Василя Федоровича Надім'янова – розумну людину, науковця, вдумливого педагога, вмілого організатора освітньої діяльності, людину, яка була готова творити добро людям, – назавжди залишиться з нами.

Світла пам'ять про нашого ректора Василя Федоровича Надім'янова назавжди збережеться в наших серцях.

Володимир ТЕРЕС,
кандидат педагогічних наук, доцент, провідний спеціаліст відділу інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю

«ТРИДЦЯТЬ РОКІВ, ЯК ПО ТОЙ БІК ХМАР»

РЕКТОР ВАСИЛЬ НАДІМ'ЯНОВ (До 30-річчя пам'яті)

Замість замовленого спогаду про Василя Надім'янова, сина Федора, пропоную гарячі рядки з мого записника, бо те, що – «живцем», гадаю, цікавіше, ніж спогад. Отже...

«3. IX 1988, субота. Раптово помер Василь Федорович Надім'янов – ректор Дрогобицького педінституту.

Зайшов у відділ кадрів, стало йому погано – і вже й реаніматори, які приїхали, не врятували.

Жаль, прекрасна була людина!

Ще ніби зовсім недавно я писав про нього статтю і вірш на честь 60-річчя. Ще влітку ми їздили на Жидачівщину (Отиневичі) рибалити. Ще 30 серпня зустрів мене біля головного корпусу перед радою інституту, поспівчував моїй... «зламаний нозі». І – на тобі!

Принесли мені щойно з відділу кадрів [його] особову справу, щоб написав некролог для міської (й інститутської – ?) газети.

...Українець. Знали ми всі, що з Вінничини, часто туди їздив. Але казали, що він з якогось болгарського роду. А в документах – українець! Міг же «запросто» – з прізвиськом на -ов – приписати себе до «старшого брата», «со всеми вытекающими отсюда последствиями» (мати з цього певні вигоди, особливо колись, до Горбачова; скільки ж то -енків стали -овими!), та він цінував своє – розмовляв тільки по-українському.

Знав я його з 1962 року. Багато добра зробив людям і мені.

Був не кар'єристом – Людиною був!

Пишу «некролог»...

«5. IX [1988], понеділок. Похорон В. Ф. Надім'янова. Було людей, а людей!

При нагоді відвідав на цвинтарі могили М.І. Домницького та К.П. Домницької. Правда, вони вже стали «Домницким» і «Домницкой». Ото вже – син...».

«6. IX [1988, вівторок]. Подзвонили [зателефонували], щоби придумати назву для кінострічки про похорон. Придумав: «Перейшов у пам'ять. (Прощання з професором В.Ф. Надім'яновим)»...

Отакі-от записи. Своєрідні документи.

А втім – дещо зі спогадів...

В.Ф. Надім'янов був ректором Дрогобицького педагогічного інституту в 1973 – 1988 роках, я ж у всі ці роки завідував кафедрою української літератури, – звичайно, є про що згадувати. Часи були круті – зокрема в 1972 році почалася нова хвиля репресій проти української творчої інтелігенції. Коли інститут трясла чергова ідеологічна комісія, «рев'ю» не йшов, скажімо, на лекцію з фізики чи з іноземної мови, бо нічого в них не п'єтрав, а на українську літературу йшли всі, вважаючи себе «спецами», – йшли шукати «ізмів». Не раз «щось» та й знаходили (мусили «знайти» – задля того їх посилали!). І тоді шановний Василь Федорович пускав у хід усю свою дипломатію, щоб урятувати кафедру від халепи. І якщо не виходило переконати «того, що в скалі сидить», що «рев'ю» те «щось» примарилось, то принаймні вдавалось заспокоїти, що воно не таке велике.

Навіть у відзначенні дня народження Т. Шевченка вбачали так званий «український буржуазний націоналізм». Офіційної заборони на Шевченківські вечори не було, так леврети режиму ревно дбали про дотримання заборони негласної. Попри те ми щорічно організували інститутський вечір Шевченка, на який, за браком такого міського вечора, приходило багато людей з міста. Відтак у парткомі нас «проробляли»: і чому там фігурували слова «москаль», «жид», чому майже не відчувалося «зв'язку з радянською дійсністю», і т. п. До честі ректора В.Ф. Надім'янова, від нього дорікань не було.

Не побоявся В.Ф. Надім'янов у 1978 році, в час голобельної партійної критики роману Олесея Гончара «Собор», рішуче підтримати кафедру в організації й проведенні наукової конференції на честь письменника. Відбулася конференція 26 вересня вказаного року.

На ній, крім О. Гончара і його дружини, Валентини Данилівни, було ще кілька десятків українських письменників, був тодішній міністр освіти України О. Маринич. Наступного дня О. Гончар написав у своєму щоденнику:

«Вчора – наукова конференція в Дрогобичі. В театрі. Там, де колись виступав Франко. (Тут, видно, письменник не зрозумів моїх слів. Я сказав, що поряд із театром було приміщення, де колись І. Франко читав дрогобичанам свого «Мойсея». – М. Ш.).

Змістовні доповіді, хвилюючі виступи. Зал переповнений. Стояли в проходах.

Все чудово. Правда, ледь не задушили, коли студенти ринулись на сцену за автографами...

Це було свято! Мабуть, це вже було й прощання з чудовим цим краєм, де так сильно живе любов до української культури. Живе і нас живить, наснажує.

Для таких людей хочеться зробити багато. Оце він і є, народ у своїй душевній шедрості». (О. Гончар. Щоденники: У 3-х томах. – Київ, 2008. – Т. 2. – С. 350 – 351).

Чи ж мало це важило – підтримати так на душі видатного українського письменника в один із найтяжчих моментів його життя!? Олесь Гончар був щиро вдячний за цю послугу. Принагідно не раз просив: «Передайте вітання ректору Надім'янову».

Мені ж перший секретар Дрогобицького міськкому партії В. Барібан довго дорікав: «Ви зі своїм Гончаром зірвали заплановану на 26 вересня звітну партійну конференцію. Чому його не попередили?» Я відбивався: «Попередив. Але Гончар сказав, що інший день йому не підходить». І це була правда. Не без того, що таким чином письменник, покріплений новим вагогим виявом визнання його таланту – конференція була республіканська! – зводив порахунки з партійною мафією за цькування, яких зазнавав за «Собор».

Ще один цікавий епізод – можливо, дразливий для декого з істориків.

У 1983 році відзначали 500-ліття першої друкованої книжки українського автора – «Прогностична оцінка поточного 1483 року» (латинською мовою) Юрія Дрогобича. Телефонувє шановний пан-ректор:

– Звернувся до мене академік Ярослав Ісаєвич з проханням подати прізвище й тему доповідача від Дрогобицького педінституту на наукову конференцію про Юрія Дрогобича, яку він організовує у Львові. Я пропоную вас – прошу дати згоду.

– Василю Федоровичу, дякую, але ж я – літератор. Є у нас історики – їм це більше з руки...

– Михайле Йосиповичу, у нас – історики партії, а не української культури. Вони, бачте...

– Добре, добре, Василю Федоровичу, – даю згоду.

Таким був у моєму сприйманні ректор В.Ф. Надім'янов, який ось уже тридцять років, як по той бік хмар.

*Михайло ШАЛАТА,
професор кафедри української літератури й теорії літератури*

ЗНАКОВИЙ ЮВІЛЕЙ

Визначному педагогові Львівського національного університету імені Івана Франка Володимир Сулимі виповнилося 60. З цієї нагоди ректор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка професор Надія Скотна написала вітання, текст якого подаємо без змін:

«Вельмишановний Володимире Трохимовичу!

Від імені колективу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка і від себе особисто щиро вітаю Вас, відомого вченого-германіста, педагога, перекладача, громадського діяча з Ювілеєм – 60-річчям від дня народження. У Вашій особі органічно поєдналися найкращі людські риси – працелюбство, скромність, дар творчості та організаційні обдарування педагога вищої школи. Ви успішно подолали шлях від випускника Лейпцігського університету та асистента (1985) до обрання деканом на конкурсній основі в 2000 році. Дисертація на тему «Узуальна дивергентність вербальних фразеологізмів у національних варіантах сучасної німецької мови», яку Ви захистили в Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка (1994), збагатила українську науку в галузі германістики. Як мовознавець-германіст Ви плідотною дослідницькою діяльністю продовжили й примножили наукові тенденції з проєкцією на українсько-німецькі культурні й наукові взаємодії з урахуванням традицій Львівського національного університету імені Івана Франка загалом і кафедри міжкультурної комунікації та перекладу – зокрема. Примітно, що названа кафедра заснована з Вашої ініціативи.

Ваш багаторічний досвід як науковця сприяє розвитку теорії та практики перекладу в Україні. Ми вдячні за те, що Ви підтримуєте співпрацю між нашими Храмами науки, які єднає ім'я велетня світової думки Івана Франка, а також надаєте допомогу необхідною літературою кафедрі германських мов і перекладознавства Дрогобицького університету.

Бажаємо Вам щастя, нових звершень, міцного здоров'я на багаті літа!»

Автор цих рядків мав за честь вручити процитований лист ректора, доктора філософських наук, професора Надії Скотної, коли відбулося урочисте вшанування Ювіляра в історичному Дзеркальному залі у присутності авторитетних учасників дійства на чолі з ректором доктором філософських наук професором Володимиром Мельником. Не буде перебільшенням, якщо сказати: в особі Володимира Сулими вітчизняна наука має провідного носія української германістики. Опісля успішного закінчення Лейпцігського університету (1985), де набув глибоких знань від

таких навчителів, як Волфганг Флайшер, Йоахім Буш, Рудольф Гроссе, Теа Шіппан, він незмінно пов'язав свою долю з Франковим Храмом у місті Лева... Власне, це й не дивно, бо йдеться про його альма-матер. І тут він розгорнув справді плідотворну діяльність. Під благодотворним впливом австрійського германіста Петера Візінгера та безпосереднім керівництвом професора Київського університету імені Тараса Шевченка Людмили Сахарчук постала згадана дисертація. Вона містить концептуально новаторське бачення фонетичних, лексичних, граматичних і передусім – фразеологічних особливостей австрійського мовного варіанта, тобто тієї своєрідності, що сформувалася на основі середньо-баварського та алеманського діалектів. Перу вченого належить понад 110 опублікованих праць. І відрадно, що Володимир Сулим удостоєний щойно високої нагороди – «Заслужений працівник освіти України».

*Микола ЗИМОМРЯ,
професор, доктор філологічних наук*

ЛІТУРГІЯ З НАГОДИ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

12 вересня 2018 року в Катедральному соборі Пресвятої Трійці відбулася спільна Літургія з нагоди нового навчального року для викладачів та студентів навчальних закладів міста Дрогобич. Свята Літургія пройшла у супроводі народної хорової капели «Гаудеамус» (під керівництвом директора інституту музичного мистецтва професора Степана Дацюка).

На урочистому Богослужінні був присутній професорсько-викладацький склад та студентство Дрогобицького державного університету імені Івана Франка, викладачі та учні ліцею і коледжів Дрогобича, прихожани церкви. Очолив Святу Літургію о. Мирослав Соболта в супроводі капеланів університету, коледжів та ліцею: о. Олега Кекоша, о. Євгена Макогона, о. Олега Турківа, о. Петра Сюська, о. Дениса Богатка.

Керівник Центру академічного душпастирства о. Олег Кекош привітав присутніх із початком навчального року та передав щирі

побажання і благословення від владики Ярослава і владики Григорія. Завершилося Богослужіння спільним фото духовенства, викладачів та народної хорової капели «Гаудеамус».

Слід зазначити, що святкова Літургія на початок нового навчального року – це особливий чин, у якому просять Божої допомоги в осягненні доброго і корисного в праці та навчанні.

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ДРОГОБИЧ І ОКОЛИЦІ: ВІДЛУННЯ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТІ В ЛІТЕРАТУРІ ТА МИСТЕЦТВІ»

7 вересня 2018 року в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка, під почесним патронатом ректора професора Надії Скотної, вже вдруге відбулася Міжнародна наукова конференція, що є частиною щорічного польсько-українського літературно-наукового проекту «Діалог Двох Культур».

Цьогоріч конференція мала назву «Дрогобич і околиці: відлуння багатокультурності в літературі та мистецтві» і була організована Полоністичним науково-інформаційним центром імені Ігоря Менька спільно з польським організатором – Музеєм Анни та Ярослава Івашкевичів у Ставищі (Польща). «Діалог Двох Культур» відбувається понад двадцять років поспіль, його духовним і творчим патроном є Юліуш Словацький, тож щороку захід розпочинає свій шлях від Кременця – рідного міста видатного польського поета-романтика, у житті й творчості якого тема України була однією з центральних. І починається цей проект завжди 3 вересня, у переддень уродин Словацького.

Цьогоріч «Діалог Двох Культур» проходив 3 – 9 вересня у Кременці, Нагуєвичях, Дрогобичі, Журавному та Львові і завершився 16 вересня у Ставищі. Співорганізаторами та фінансовими гарантами проекту виступили Сенат Речі Посполитої, Міністерство Культури та Національної Спадщини РП, Фонд «Допомога полякам на Сході». Проект відбувся під патронатом Міністра Культури та Національної Спадщини РП і Надзвичайного і Повноважного Посла РП в Україні.

Конференцію відкрила ректор професор Надія Скотна, яка привітала учасників та гостей «Діалогу Двох Культур» і висловила переконання, що Дрогобич – це культурно й історично вмотивоване місце для тяглої реалізації діалогу між українською та польською культурами, що відлунь багатокультурності вдалась як у Дрогобичі, так і в його околицях. І справді: не випадково цьогорічний «Діалог» завітав до Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі», де у переддень конференції, під керівництвом директора заповідника Богдана Лазорка, відбулася інтелектуально насичена і мистецьки натхненна «Літературна осінь в садибі Івана Франка».

Перед виголошенням наукових доповідей «Діалог» у Дрогобичі привітав директор Музею Анни та Ярослава Івашкевичів у Ставищі Маріуш Ольбромський, наголосивши, що Дрогобич та університет уже стали постійним місцем на мапі цього засяжного щорічного проекту. Також він презентував солідний збірник наукових і літературних праць – результат минулорічного «Діалогу», в якому опубліковано й тексти авторів нашого університету, учасників минулорічної реалізації проекту.

Прозвучали цікаві доповіді польських науковців про архів польського поета Казімежа Вежинського, народженого у Дрогобичі (Катажина Якім'як, Варшавський музей літератури імені Адама Міцкевича), про творчість маловідомого письменника Зигмунта Гаупта з Поділля (д-р Ян Вольський, Жешівський університет), про педагогічний маніфест Януша Корчака (Беата Жулкевич-Сякнатаріс, перекладачка та журналістка з Афіни). З боку Дрогобицького університету були представлені доповіді про постать Юрія Дрогобича (Котермака) у світлі новітніх інтерпретацій та маловідомих джерел (професор Леонід Тимошенко), про зв'язки Івана Франка із польськомовним середовищем Дрогобича наприкінці XIX – початку XX століття (доцент Володи-

мир Галик) та про композиторські традиції родини Нижанківських (доцент Уляна Молчко). На завершення конференції гості й учасники «Діалогу Двох Культур» відвідали Кімнату-Музей Бруно Шульца.

Ініціатор та організатор «Діалогу Двох Культур», директор Музею Анни та Ярослава Івашкевичів у Ставищі Маріуш Ольбромський розповідає про цей непересічний науково-культурний захід:

««Діалог Двох Культур» – це одна серед найбільших і найважливіших науково-культурних польсько-українських ініціатив. Зустрічі, метою яких є формування взаємного пізнання й порозуміння між культурними елітами обох народів, цьогоріч відбуваються вже у двадцять другий раз. Упродовж багатьох років вони збирають у вересні у Кременецькому літературно-меморіальному музеї Юліуша Словацького та у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка науковців і митців із Польщі, України та багатьох європейських країн. [...] Їхню цілість складають наукові конференції літературознавців, істориків, музеєзнавців, культурологів, а також зустрічі та презентації літераторів і митців, концерти та покази фільмів. Часто ці зустрічі супроводжуються пленерами художників та фотографів, що завершуються презентацією виставок. У цих зустрічах з обох боків щороку беруть участь кілька сотень осіб. Вони відбуваються під патронатом міністрів культури обох держав та за сприяння обласних і самоврядних влад. Велике зацікавлення викликають передусім серед мешканців міст, де вони проводяться. Особливим досягненням «Діалогу Двох Культур» є наукові щорічники під тією ж назвою, що друкуються кожного року. У них двома мовами публікуються усі тексти виголошених доповідей, спеціально підготовлених польськими та українськими науковцями на вересневій зустрічі у Кременці й інших містах, а також вибрані літературні твори. [...]» (переклад з польської Віри Меньок).

*Віра МЕНЬОК,
доцент, керівник Полоністичного науково-інформаційного
центру імені Ігоря Менька*

НАША БЕЗПЕКА - В НАШИХ РУКАХ!

Ось і розпочався новий 2018 – 2019 навчальний рік. Вчорашні школярі, а сьогодні першокурсники, звикають до змін у своєму житті, студенти старших курсів повернулися у добре знайомі їм аудиторії, кімнати гуртожитків, де ще відчувається запах свіжопофарбованих стін та підлоги. Викладачі і студенти починають максимально мобілізуватися та включатися в роботу після літа.

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу ґрунтується на свідомому і сумлінному виконанні елементарних правил безпеки. Під час перебування в університеті потрібно усвідомлювати наслідки своїх дій, щоб не створити небезпечну ситуацію, виробивши відчуття особистої безпеки та безпеки оточення; розуміти те, що безпека, перш за все, залежить від кожного з нас, нашого ставлення до навколишнього середовища та інших людей.

З інформації Міністерства освіти і науки України дізнаємося, що у підпорядкованих йому закладах щорічно виникають нещасні випадки з учасниками освітнього процесу, нерідко з – ле-

тальними наслідками. Тому всім нам слід бути обережними та суворо дотримуватися правил дорожнього руху, пожежної безпеки, безпечного користування газовими й електричними плитами. Це стосується нас усіх, а особливо мешканців гуртожитків. Адже ці споруди розташовані у місцях обабіч доріг з інтенсивним рухом автомобілів. На дорогах України щорічно виникають десятки тисяч автомобільних аварій і катастроф, у яких гинуть та отримують травми тисячі осіб. Не є виключенням в цьому і наша область. За офіційними даними, за всім місяцями 2018 року на дорогах області виникло майже 13 тисяч ДТП, у яких загинули 247 осіб, ще понад 2000 осіб травмовано. Причини дорожньо-транспортних пригод можуть бути різноманітні. Це, насамперед, порушення правил дорожнього руху, недостатня підготовка осіб, які керують автомобілем, слабка їх реакція, технічні несправності автомобілів, необережність і самовпевненість пішоходів. Нерідко причиною аварій і катастроф стає керування автомобілем особами у нетверезому стані.

Початок. Продовження на 10-ій сторінці

НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВА ПРАКТИКА З БОТАНІКИ ТА ЗООЛОГІЇ СТУДЕНТІВ БІОЛОГО-ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Невід'ємною складовою частиною підготовки наших студентів є навчально-польова практика, адже її роль займає одне з провідних місць в освітньому процесі. Провідним мотивом її проходження є закріплення та поглиблення знань, набутих студентами під час вивчення навчальних дисциплін. Навчально-польові практики проводяться в літній період та є комплексними. Цього року нам пощастило, адже практика в нашого курсу тривала три тижні і ми мали нагоду побувати у трьох різних місцях.

Першим нашим маршрутом було село Довге-Гірське Дрогобицького району. Хоч ми вже з ним зустрічалися минулого року, на першій нашій польовій практиці, проте, ніколи ще не було абсолютного однакового літа. Цьогоріч нам менше пощастило з погодними умовами, але, незважаючи на це, жодного походу і маршруту не було змінено. Нас вкотре привітно зустріла Довжанська школа I-III ступенів на чолі з чудовим директором Дарією Петрівною Барщик, якій від імені біолого-природничого факультету висловлюємо велику подяку за плідну співпрацю, довіру та участь в підготовці молодих фахівців.

Всі дні у с. Довге-Гірське в нас були насичені та продуктивними. Ми, трішки перепочивши з дороги, одразу пішли до нашого улюбленого історичного об'єкту – славнозвісної дамба. Там зробили зупинку, адже один із наших керівників практики доцент Василь Стахів розповів цікаву історію її створення. Далі відвідали озеро з рідкісним рожевим лататтям і простежили, що за один рік воно помітно збільшило свою популяцію. Наступного дня нам пощастило відвідати туристично-навчальну базу «Ровінь», де її керівник розповів цікаві історії про виникнення навколишніх сіл та про цінні види флори і фауни села Довге-Гірське.

Ми підкорили гори Плішку та Небесної сотні, де відкривалися прекрасні краєвиди. За допомогою нашого ще одного керівника практики Розалії Стецик були присутні на Хресній дорозі та пройшли всі 14 стайок Хрестових. Для біологів дуже цінним є походи на різні за висотою гори, адже можемо наочно спостерігати ярусність залягання рослинного покриву. За цей тиждень ми зібрали понад 100 різних ботанічних та зоологічних представни-

ків, вивчили їх таксономічні одиниці.

Другий тиждень практики розпочався з того, що нас зустріло місто-герой Одеса, а домом на цей період стала гідробіологічна станція Одеського національного університету. Нас зустрів її завідувач Олег Ковтун, доцент кафедри гідробіології та загальної екології. Керівником нашої практики в Одесі була доцент Галина Кречківська.

За період практики ми відвідали дуже багато цікавих місць. Одним з таких став зоологічний музей при ОНУ, який вразив нас своєю масштабністю та кількістю зоологічних екземплярів. Також відвідали санаторій «Жуляник», що своїми грязями лікує опорну систему.

За період практики ми зібрали багато гербарних зразків водоростей, наживо побачили раків-самітників, медуз та навіть рибу-голку. Найбільше запам'ятався Морський порт – це було неймовірно! Багато хто з моєї групи не був в Одесі і це була велика нагода, адже ми не тільки побачили місто та бурхливе море у всій красі, але й змогли порівняти такі кардинально різні кліматичні умови. Завдяки цій практиці ми вивчили дуже багато нових для нас видів, які зустрічали тільки в книгах. Також зібрали велику різноманітність ракушок, з яких обов'язково зробимо колекції.

Третій тиждень практики проходив в Дрогобичі на рідному біолого-природничому факультеті, де ми закріплювали набуті знання та досконало вивчали багатства нашої місцевості.

Висловлюємо вдячність нашим шановним викладачам – доцентам Василеві Стахіву та Галині Кречківській, викладачеві Розалії Стецик, які вмюють зацікавити та доступно подати матеріал. Вдячні університету, що наш факультет має можливість проходити таку потрібну щорічну польову практику, під час якої студенти не лише краще засвоюють теоретичні матеріали, а й поліпшують загальний стан організму.

Вікторія СТЕЛЬМАХ,

*студентка III курсу біолого-природничого факультету
(гр. БХ-31Б)*

НАША БЕЗПЕКА - В НАШИХ РУКАХ!

Продовження. Початок на 9-ій сторінці

Значну небезпеку становить залізнична колія. Адже це зона підвищеної небезпеки. Закликаємо бути уважними в поїздах, на платформах, поблизу колій, на переїздах та інших залізничних об'єктах, адже перебування тут вимагає неухильного дотримання правил безпеки задля збереження життя та здоров'я. Тому і поводитися потрібно з особливою обережністю, зокрема на дільницях курсування швидкісних електропоїздів, адже через елементарне недотримання правил безпеки люди втрачають найцінніше – власне життя.

Викликає занепокоєння недотримання правил пожежної безпеки, особливо мешканцями гуртожитків. Саме ці заклади – це об'єкти з масовим перебуванням людей і виникнення будь-якої надзвичайної ситуації може призвести до непередбачуваних трагічних наслідків. Кожен із нас зобов'язаний знати і точно виконувати правила пожежної безпеки, вимоги інструкції з пожежної безпеки. Адже, як свідчить статистика, від початку року на теренах нашої області виникло 2 227 пожеж, у яких загинуло 35 осіб.

Великі і малі біди й нещасть, що відбуваються з тими, хто користується газовими та електричними плитами, можна попере-

дити, якщо знати і дотримуватися елементарних правил безпеки. Тому заборонено залишати їх без нагляду, саме будь-яка рідина, що міститься у посудині, під час кипіння може вилитися та погасити полум'я, що може призвести до вибуху, руйнування будівлі та загибелі людей. Експлуатацію газових плиток слід здійснювати за умови справних вентиляційних решіток та відкритих вікон, а електричних – за умови їх надійного заземлення (занулення).

Тож під час виникнення будь-якої надзвичайної ситуації слід повідомити чергового та коменданта навчального корпусу чи гуртожитку. За необхідності, потрібно викликати аварійно-рятувальні служби:

- 101 – пожежна охорона / служба порятунку;
- 102 – поліція;
- 103 – швидка медична допомога;
- 104 – аварійна служба газу.

Але хочеться вірити, що разом ми зробимо все залежне від нас, аби наші телефони не використовувалися для виклику цих спецслужб.

Бажаємо усім нашим студентам з гідністю пройти цей новий етап свого життя та отримати від нього масу користі, насолоди та приємно проведеного часу у дружній сім'ї Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Служба охорони праці

„Франківець“ – часопис Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Видавець: Вчена рада Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Адреса редакції: м. Дрогобич, вул. І.Франка, 24, 1-й поверх, кім. 4,

Редактор: Мар'яна Стефанів

Реєстраційне свідоцтво ЛВ 658 від 30.07.2004 р.

Редакція залишає за собою право скорочувати дописи. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори

Наклад: 300 прим.